

Type Document: WIT-Werkinstructie

Onderwerp: De WIT 'Classificatie van de veiligheidsinbreuken' geeft een overzicht weer van de mogelijke veiligheidsinbreuken¹ opgesplitst per niveau.

Domein - toepassingsgebied: Deze WIT wordt van toepassing gesteld voor de opdrachten van Infrabel en vindt zijn basis in de geldende veiligheidsvoorschriften van Bundel 63. De geldende versie van de WIT wordt in bijlage toegevoegd aan het bestek.

Betrokken partijen: Bij de totstandkoming alsook de toepassing van deze WIT zijn de volgende partijen betrokken:

- Opdrachtnemers;
- Infrabel.

Opgesteld door: Infrabel: I-O.1 (Real Time Operations), I-CBE.1 (Safety Competence Centre), I-SC.1 (Procurement) en I-FBA.4 (Legal & Regulatory Affairs)

Versies		
Nummer	Datum	Omschrijving
1	01/06/2026	Versie 1.0

	Auteur	Nagezien	Validering
Naam:	Pascal Verhaegen	Sonja Van Waeyenberg	Sandra De Vos
Functie:	Stakeholders Projects Specialist I-CBE.132	Teamlead I-CBE.132	Manager I-CBE.13
Datum:			
Handtekening:			

¹ Wat niet betekent dat naast de veiligheidsinbreuken zoals bepaald in de WIT geen bijkomende inbreuken kunnen worden voorzien in het kader van een specifieke opdracht. Deze bijkomende inbreuken worden in voorkomend geval extra bepaald in het bestek.

I-CBE	Classificatie van de veiligheidsinbreuken	Ref: WIT1040-nl Versie: 1.0 Datum: 01/07/2026
-------	---	---

	Goedkeuring			
Naam:	Peter Driessens	Léopold Schellekens	Estelle Nayas	David van de Sype
Functie:	Head of I-CBE.1 Safety Competence Center	Head of I-FBA.4 Legal & Regulatory Affairs	Chief Projects Officer	Chief Operations Officer
Datum:				
Handtekening:				

I-CBE	Classificatie van de veiligheidsinbreuken	Ref: WIT1040-nl Versie: 1.0 Datum: 01/07/2026
-------	---	---

Inhoudstafel WIT ‘Classificatie van de veiligheidsinbreuken’

Inhoudstafel

- 1. Inleiding - scope..... 4
- 2. WIT ‘Classificatie van de veiligheidsinbreuken’ - kenmerken 5
 - 2.1. Definities 5
- 3. Classificatie van de veiligheidsinbreuken per niveau 6
 - 3.1. Niveaus..... 6
 - 3.2. Veiligheidsinbreuken per thema..... 6
 - 3.2.1. Niveau 1..... 6
 - 3.2.2. Niveau 2..... 7
 - 3.2.3. Niveau 3..... 8
- Bijlage 1: Overzicht van de veiligheidsinbreuken per niveau..... 9

1. Inleiding - scope

Infrabel draagt veiligheid hoog in het vaandel. De eerste prioriteit is veiligheid. Infrabel onderneemt dan ook tal van maatregelen om spoorwerken zo veilig mogelijk te laten verlopen. Ondanks alle inspanningen registreert en betreurt Infrabel nog te vaak veiligheidsinbreuken, op de werven, begaan door zijn opdrachtnemers en hun onderaannemers.

In **Bundel 61** ('Aanvullende bepalingen voor de overheidsopdrachten voor werken, leveringen en diensten') specificeert **Artikel 45.2** ('Naleven van de veiligheidsvoorschriften') de straffen die van toepassing zijn in geval van bepaalde inbreuken.

Deze werkinstructie (**WIT**) 'Classificatie van de veiligheidsinbreuken', geeft het **overzicht** weer van de mogelijke **veiligheidsinbreuken²**, opgesplitst **per niveau, en wordt van toepassing gesteld op de opdrachten van Infrabel**.

Dit overzicht werd opgesteld door Infrabel, na consultatie van de Unie van Aannemers voor Spoorwegwerken (UASW), en wordt **jaarlijks geëvalueerd** - en indien nodig geacht - herzien. De geldende versie van de WIT wordt in bijlage aan het bestek gevoegd en deze versie blijft van toepassing gedurende de volledige uitvoeringsperiode van de opdracht.

² Wat niet betekent dat naast de veiligheidsinbreuken zoals bepaald in de WIT geen bijkomende inbreuken kunnen worden voorzien in het kader van een specifieke opdracht. Deze bijkomende inbreuken worden in voorkomend geval extra bepaald in het bestek.

2. WIT 'Classificatie van de veiligheidsinbreuken' - kenmerken

2.1. Definities

Binnen de toepassing van onderhavige WIT worden de volgende definities gehanteerd:

Naam	Beschrijving
Aannemer	Onder aannemer verstaan we de onderneming die in opdracht en voor rekening van Infrabel en in het kader van een met Infrabel afgesloten overeenkomst werken of activiteiten uitvoert.
Aantasting van de fysieke integriteit (effectief)	Dit verwijst naar elke situatie waarbij een persoon een lichamelijk letsel oploopt als gevolg van een incident, handeling of nalatigheid. Dit omvat elke vorm van fysieke schade zoals verwondingen, breuken, kneuzingen, brandwonden of andere medisch vastgestelde letsels die het normale functioneren van het lichaam beïnvloeden. De aantasting wordt als effectief beschouwd wanneer het letsel objectief vastgesteld is door een medisch bevoegd persoon.
Afwendbaarheid	Afwendbaarheid is de mate waarin een risico of de gevolgen ervan kunnen worden voorkomen, verminderd of geëlimineerd door bestaande of geplande maatregelen. Het geeft aan hoe beheersbaar een risico is binnen een bepaald proces.

3. Classificatie van de veiligheidsinbreuken per niveau

3.1. Niveaus

Infrabel onderscheidt de volgende **drie niveaus** van **veiligheidsinbreuken**:

Niveaus van inbreuken	Mogelijke impact van de veiligheidsinbreuken	Afwendbaarheid
Niveau 1	Potentiële bedreiging van de individuele arbeidsveiligheid – Administratie – Voorbereiding van de werken.	Zeer hoog – potentiële risico's kunnen tijdig en eenvoudig worden voorkomen via de bestaande procedures en voorbereiding.
Niveau 2	Potentiële bedreiging van de collectieve arbeidsveiligheid – Potentiële bedreiging van de exploitatieveiligheid – Potentiële mogelijkheid tot indringing in de gevarezone.	Beperkt – er zijn mitigerende maatregelen mogelijk om gevaren af te wenden, maar ze vereisen een verhoogde waakzaamheid en coördinatie. Tijdige interventie is nodig om escalatie te vermijden.
Niveau 3	Aantasting van de fysieke integriteit (effectief) - Exploitatieveiligheid in reëel gevaar – Indringing in de gevarezone.	Laag – mitigerende maatregelen om gevaren af te wenden zijn beperkt of uitgeput.

De leidend ambtenaar maakt een proces-verbaal van ingebrekestelling op en vermeldt hierin de vastgestelde veiligheidsinbreuken per niveau. De leidend ambtenaar kan ook andere aanvullende maatregelen en sancties opleggen, in het bijzonder de **tijdelijke of definitieve intrekking van de persoonlijke badge** (zie ook: bundel 63, hoofdstuk 5 "Persoonlijke badge").

3.2. Veiligheidsinbreuken per thema

3.2.1. Niveau 1

Documentatie

- Vaststelling dat de opdrachtnemer niet in het bezit is van een preventief alcohol- en drugsbeleid. Er is een straf van toepassing per kalenderdag;
- Vaststelling dat een werknemer (OTW) van de opdrachtnemer, die een spoorwegvoertuig bedient, geen aanvullend attest van kennis van het rollend materieel bij zich heeft, maar er wel één behaald heeft;
- Vaststelling dat een spoorwegvoertuig niet beschikt over de vereiste homologatiedocumenten en/of dat de voorgeschreven stickers, die de geldige keuring en toelating aantonen, ontbreken op het voertuig.

Voorbereiding

- Vaststelling van het niet aanleveren van informatie door de opdrachtnemer aan Infrabel aangaande de risico's eigen aan zijn onderneming. Deze informatie moet 15 werkdagen voor de uitvoering van de werken beschikbaar zijn. Er is een straf van toepassing per kalenderdag;

- Vaststelling van het niet aanleveren van veiligheids- en gezondheidsplannen door de opdrachtnemer aan Infrabel. Deze informatie moet 15 werkdagen voor de uitvoering van de werken beschikbaar zijn. Er is een straf van toepassing per kalenderdag;
- Vaststelling van het niet overhandigen door de opdrachtnemer aan de leidend ambtenaar, of de afwezigheid van een opmaak van een correcte detailstudie of aanvullende risicoanalyse voor de aanvang van de werken, bij het gebruik van niet-spoorgebonden voertuigen zonder voorziene indringing. Er is een straf van toepassing per kalenderdag.

Persoonlijke beschermingsmiddelen (PBM)

- Vaststelling van het niet-naleven van de richtlijnen in verband met kleding of het dragen van de door Infrabel opgelegde PBM's.

Afsluiten bouwwerf

- Vaststelling van het niet-afsluiten van een bouwwerf.

3.2.2. Niveau 2

Gedrag

- Vaststelling dat een werknemer van de opdrachtnemer op de werf onder invloed is van alcohol en/of andere psychoactieve stoffen;
- Vaststelling dat een werknemer van de opdrachtnemer plaats heeft genomen in een spoorvoertuig dat niet geschikt is voor het vervoer van personeel;
- Vaststelling dat de bestuurder van een spoorwegvoertuig zijn operatorfiche niet naleeft;
- Vaststelling dat de bestuurder van een niet-spoorgebonden voertuig, tijdens werken zonder voorziene indringing, zijn samenvattende fiche niet naleeft;
- Vaststelling dat de speciale bepalingen voor het lossen en behandelen van lasten niet wordt nageleefd bij werken met niet-spoorgebonden voertuigen.

Opleiding

- Vaststelling dat een werknemer van de opdrachtnemer geen certificaat "Basisveiligheid Spoorwerken" heeft;
- Vaststelling dat de bestuurder of bediener van een niet-spoorgebonden voertuig, tijdens werken, niet over een opleidingsattest of beroepskwalificatie voor het bedienen van het betreffende voertuig beschikt.

Briefing

- Vaststelling dat de opdrachtnemer geen overleg of prejob briefing geeft voor de aanvang van de werken en/of bij wijziging van de veiligheidsmaatregelen;
- Vaststelling dat de opdrachtnemer geen aanwezigheidsregistratie bij Checkin@Work doet wanneer dit wettelijk verplicht is.

Orde & netheid

- Vaststelling dat gereedschap en materiaal niet correct gestald wordt op de werk- en/of bouwplaats;

- Vaststelling dat gereedschap en/of materiaal gestapeld wordt op dienstpaden en/of voorziene uitwijkplaatsen;
- Vaststelling van het niet correct immobiliseren van mobiel gereedschap op een spoor na gebruik.

Fysieke afscherming & valbeveiliging

- Vaststelling van de afwezigheid of beschadiging van de fysieke afscherming, wanneer deze opgedragen is door Infrabel;
- Vaststelling van de afwezigheid van opgedragen bescherming tegen vallen van hoogte;
- Vaststelling dat werken worden uitgevoerd op een onstevig en/of oneffen platform.

Toezicht op indringing

- Vaststelling van de afwezigheid van permanent toezicht op het mogelijks indringen van niet-spoorgebonden voertuigen;
- Vaststelling dat een werknemer van de opdrachtnemer geen oranje armband draagt bij het uitvoeren van de taak van kijkuit, grenswachter of aankondiger.

3.2.3. Niveau 3

Indringing

- De vaststelling dat gereedschap en/of materiaal gestald is binnen het vrijruimteprofiel van het spoor in dienst;
- De vaststelling van de aanwezigheid van materiaal in contact met de bovenleiding of dat de minimale veiligheidsafstand tot de bovenleiding niet gerespecteerd wordt;
- De vaststelling van ontsnapt mobiel gereedschap;
- De vaststelling van het ongeoorloofd indringen door afwezigheid van, of beschadiging van de fysieke afscherming;
- De vaststelling van het aanvangen van werken in de gevarenzone van een spoor in dienst of in de nabijheid van de bovenleiding vóór de bevestiging van de toepassing van de vereiste veiligheidsmaatregelen en de formele toelating van Infrabel;
- De vaststelling dat werken worden voortgezet in de nabijheid van de bovenleiding, na bevestiging van de voltooiing van de werken die een buitenspanningstelling vereisten;
- De vaststelling dat werken in de gevarenzone van het spoor worden voortgezet, na bevestiging van de voltooiing van de werken die een buitendienststelling van het spoor vereisten;
- De vaststelling dat werken worden uitgevoerd buiten de bewakings-/beveiligingszone;
- De vaststelling dat sporen in dienst worden overgestoken buiten de door de leidend ambtenaar gedefinieerde en toegelaten zone en/of in strijd met de geldende veiligheidsvoorschriften;
- De vaststelling dat werken worden uitgevoerd zonder grenswachter, aankondiger of kijkuit, wanneer deze opgedragen zijn;
- De vaststelling dat de grenswachter, aankondiger of kijkuit zijn taak niet of onvoldoende uitvoert en/of zelf deelneemt aan de werken;
- De vaststelling dat de werken met een risico op indringing type II, voortgezet worden terwijl een trein aangekondigd is;
- De vaststelling dat de bestuurder van een spoorwegvoertuig een rood mobiel sein of het rood bord 'Spoor Buiten Dienst' zonder toelating overschrijdt;
- De vaststelling van elke indringing type II, zonder toelating, door een werktuig of materieel in het vrijruimteprofiel van een spoor in dienst;

- De vaststelling van elke indringing type I, zonder toelating, in de gevarezone van een spoor in dienst.

Competentiegebrek

- De vaststelling dat een operator van een spoorwegkraan niet over de nodige competenties beschikt voor het bedienen van een spoorwegkraan, en dus niet (rechtmatig) in het bezit is van een geldig OTW Spoor-Wegvoertuig certificaat;
- De vaststelling dat een werknemer een spoorwegvoertuig of niet-spoorgebondenvoertuig bedient zonder te beschikken over de nodige competenties voor het correct bedienen van het rollend materieel.

Keuring

- De vaststelling dat een spoorwegvoertuig niet gekeurd of gehomologeerd is (geen geldige Toelating Infrabel).

Fysieke integriteit

- Elke vaststelling van een fysiek letsel bij een werknemer ten gevolge van, of veroorzaakt door een veiligheidsinbreuk van niveau 1, 2 of 3.

Bijlage 1: Overzicht van de veiligheidsinbreuken per niveau

Niveaus van inbreuken	Overzicht van de inbreuken
1. Niveau 1	1.1 Het niet-naleven van de richtlijnen in verband met kleding of het dragen van door Infrabel opgelegde PBM's; 1.2 Het niet aanleveren van informatie door de opdrachtnemer t.a.v. Infrabel aangaande de risico's eigen aan zijn onderneming. Deze informatie moet 15 werkdagen voor de uitvoering van de werken beschikbaar zijn. Er is een straf van toepassing per kalenderdag van vaststelling; 1.3 Het niet aanleveren van veiligheids- en gezondheidsplannen door de opdrachtnemer aan Infrabel. Deze informatie moet 15 werkdagen voor de uitvoering van de werken beschikbaar zijn. Er is een straf van toepassing per kalenderdag van vaststelling; 1.4 De opdrachtnemer is niet in het bezit van een preventief alcohol- en drugsbeleid. Er is een straf van toepassing per kalenderdag van vaststelling; 1.5 Het niet-afsluiten van een bouwwerf; 1.6 Een werknemer (OTW) van de opdrachtnemer, die een spoorwegvoertuig bedient en geen aanvullend attest van kennis van het rollend materieel bij zich heeft, maar er wel één behaald heeft; 1.7 Het ontbreken van de nodige homologatiedocumenten en/of de voorgeschreven stickers op het voertuig (die de geldige keuring en toelating aantonen);

	1.8 Het niet overhandigen door de opdrachtnemer aan de leidend ambtenaar, of de afwezigheid van een opmaak van een correcte detailstudie of aanvullende risicoanalyse voor de aanvang van de werken , bij het gebruik van niet-spoorgebonden voertuigen zonder voorziene indringing. Er is een straf van toepassing per kalenderdag van vaststelling.
2. Niveau 2	2.1 Een werknemer van de opdrachtnemer op de werf die onder invloed is van alcohol en/of andere psychoactieve stoffen; 2.2 Afwezigheid van Checkin@Work bij de opdrachtnemer wanneer dit wettelijk verplicht is; 2.3 Het niet correct stallen van gereedschap en materiaal op de werk- en/of bouwplaats; 2.4 Het stapelen van gereedschap en/of materiaal op dienstpaden en/of voorziene uitwijkplaatsen; 2.5 Het niet correct immobiliseren van mobiel gereedschap op een spoor na gebruik; 2.6 Afwezigheid van de opgedragen bescherming tegen vallen van hoogte; 2.7 Afwezigheid of beschadiging van de fysieke afscherming, wanneer deze opgedragen is door Infrabel; 2.8 Een werknemer van de opdrachtnemer heeft geen certificaat "Basisveiligheid Spoorwerken"; 2.9 De opdrachtnemer geeft geen overleg of préjob-briefing voor de aanvang van de werken en/of bij wijziging van de veiligheidsmaatregelen; 2.10 Een werknemer van de opdrachtnemer draagt geen oranje armband bij het uitvoeren van de taak van kijkuit, grenswachter of aankondiger; 2.11 Een werknemer van de opdrachtnemer bevindt zich ongoorloofd op of in een spoorgebonden voertuig; 2.12 De bestuurder van een spoorwegvoertuig leeft zijn operatorfiche niet na; 2.13 De bestuurder of bediener van een niet-spoorgebonden voertuig beschikt, tijdens werken, niet over een opleidingsattest of beroepskwalificatie voor het bedienen van het betreffende voertuig; 2.14 De speciale bepalingen voor het lossen en behandelen van lasten worden niet nageleefd bij werken met niet-spoorgebonden voertuigen; 2.15 Afwezigheid van permanent toezicht op het mogelijks indringen van niet-spoorgebonden voertuigen; 2.16 Werken worden uitgevoerd op een onstevig en/of oneffen platform; 2.17 De bestuurder van een niet-spoorgebonden voertuig, tijdens werken zonder voorziene indringing, leeft zijn samenvattende fiche niet na.
3. Niveau 3	3.1 Gereedschap en/of materiaal is gestald binnen het vrijruimteprofiel van het spoor in dienst in; 3.2 Aanwezigheid van materiaal in contact met de bovenleiding of de minimale veiligheidsafstand tot de bovenleiding niet respecteert;

- 3.3 **Ontsnappen van mobiel gereedschap;**
- 3.4 **Ongeoorloofd indringen door afwezigheid van, of beschadiging van de fysieke afscherming;**
- 3.5 Het **aanvangen van werken** in de gevarenzone van een spoor in dienst of in de nabijheid van de bovenleiding **vóór de bevestiging van de toepassing van de vereiste veiligheidsmaatregelen** en formele toelating van Infrabel;
- 3.6 Het **voortzetten van werken** in de nabijheid van de bovenleiding, **na** bevestiging van de **voltooing van** de werken die een **buitenspanningstelling** vereisten;
- 3.7 Het **voortzetten van werken** in de gevarenzone van het spoor, **na** bevestiging van de **voltooing van** de werken die een **buitendienststelling** van het spoor vereisten;
- 3.8 Werken die uitgevoerd worden **buiten de bewakings-/beveiligingszone;**
- 3.9 **Het oversteken van sporen in dienst buiten** de door de leidend ambtenaar vastgelegde en toegelaten zones en/of in strijd met de geldende veiligheidsvoorschriften;
- 3.10 Werken die uitgevoerd worden **zonder grenswachter, aankondiger of kijkuit**, wanneer deze opgedragen zijn;
- 3.11 **Aankondiger, grenswachter of kijkuit** voert zijn **veiligheidsrol niet uit en/of neemt deel** aan de werken zelf;
- 3.12 Een operator van een spoorwegkraan beschikt niet over de nodige competenties voor het bedienen van een spoorwegkraan, en is dus niet of **niet rechtmatig in het bezit is van een geldig OTW Spoor-Wegvoertuig certificaat;**
- 3.13 **Een werknemer die spoorwegvoertuigen of niet-spoorgebonden voertuigen** bedient **zonder** te beschikken over de nodige **competenties** voor het correct bedienen van het rollend materieel;
- 3.14 Een spoorwegvoertuig dat niet **gekeurd of gehomologeerd** is (geen geldige Toelating Infrabel);
- 3.15 De werken met een risico op indringing type II, die **voortgezet worden terwijl een trein aangekondigd is;**
- 3.16 De bestuurder van een spoorwegvoertuig **overschrijdt een rood mobiel sein of bord 'Spoor Buiten Dienst' zonder toelating;**
- 3.17 **Elke indringing type II**, zonder toelating in het vrijruimteprofiel van een spoor in dienst door een werktuig of materieel;
- 3.18 **Elke indringing type I** in de gevarenzone van een spoor in dienst, zonder toelating;
- 3.19 **Elk fysiek letsel** bij een werknemer ten gevolge van, of veroorzaakt door een veiligheidsinbreuk van niveau 1, 2 of 3.